

שוב מנסים להפריט

את הרכבת

עמ' 7

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדדדד

ZO HADEREKH

زو هديرخ

גיליון 44 / 12 בנובמבר 2025

צילום: אקטיביזם

חודש להפסקת האש

אין

פתרון

בעזה

עמ' 3, 10

מאבק קיום נגד ההריסות בנגב

עמ' 5

צילום: פלאש 90

מכתבים למערכת

גירוש בחסות החוק

ביוני 2025, על אף מאמציו למנוע זאת, עבר בכנסת ונכנס לתוקף תיקון מס' 41 לחוק הכניסה לישראל: חוק לגירוש מידי של "מסתננים" התומכים במשטר בארצם או שביצעו עבירות בישראל. תיקון החוק הזה מאפשר את מעצרו וגירושם של פליטי אריתריאה גם אם בקשות המקלט שלהם עדיין תלויות ועומדות, אם לטענת רשות ההגירה הם תומכים במשטר האריתראי. התיקון גם מאפשר מעצר וגירוש של כל אזרח זר, שהורשע בעבירה שהעונש המינימלי עליה הוא שלוש שנות מעצר ומעלה – גם אם נגזר עליו בפועל עונש פחות מזה. תיקון החוק עוקף את מערכת המקלט הישראלית, ומתעלם מהחובה החוקית לבדוק בקשות מקלט בהתאם לדין הבינלאומי והישראלי.

טרם נעצרו תומכי המשטר האריתראי. אך מאז כניסתו של החוק לתוקף, ניסתה רשות האוכלוסין וההגירה לפעול לגירושם של אזרחי אריתריאה שנעצרו בגין חשדות לעבירות שונות או שהורשעו בדין וזאת בניגוד לאמנת הפליטים. עד עתה, מאמצי הרחקה אלה לא צלחו.

התיקון לחוק מאפשר לראשונה גירוש לאריתריאה. על פי נתוני רשות ההגירה חיים בישראל יותר מ-14 אלף בגירים אריתראים וכ-8 אלף ילדים, שכולם מוגנים מגירוש בשל הדיקטטורה הדכאנית של רודן אריתריאה. רוב רובם של אותם אנשים הגישו בקשת מקלט ומחזיקים באישור שהייה בתנאים מגבילים מסוג 5A2. בעוד שיעורי ההכרה במבקשי מקלט אריתראים ברוב מדינות העולם עולים על 80 אחוזים, בישראל שיעור ההכרה נמוך מחצי אחוז. בקשות המקלט ברובן כלל אינן נבדקות, ואלו שנבדקות נדחות בהליך פגום החוטא להנחיות אמנת הפליטים עליה חתמה מדינת ישראל. לו הייתה המדינה בוחרת בכך, היא הייתה יכולה לעמוד בהתייבויותיה ולבחון כל בקשת מקלט. אך במקום לבדוק כל בקשה לגופה, הכנסת מקדמת חוקים פופוליסטיים נטולי מנגנון ברור שיאפשר להבחין בין פליט למהגר עבודה.

בחמשת החודשים מאז נכנס לתוקף התיקון לחוק, תיעד המוקד לפליטים ולמהגרים מעצר של 12 אריתראים, שלושה סודאנים ואזרח אוקראיני אחד שהועברו למעצר הגירתי עקב מעורבות בפעילות פלילית בישראל. בית המשפט העליון כבר אישר את גירושו של אחד האריתראים, אולם בשל סירובו של רודן אריתריאה, איסיאס אפורקי, לקבל מגורשים בניגוד לרצונם, לא ברור אם יגורשו.

גם אם לא תימצא הדרך לגרש את עצורי החוק לאריתריאה או לסודאן, חוששים ארגוני זכויות אדם שהחוק עלול להוביל למעצר מנהלי ללא הגבלה של פליטים שלא יצליחו להוכיח לרשות ההגירה שאינם תומכי המשטר או שעברו עבירות קלות. על סמך ניסיון העבר, האיום במעצר בלתי מוגבל בזמן דוחף גם פליטים אמיתיים להימלט למדינות שאינן מספקות להם מקלט בטוח. בשנת 2018 ניסתה הממשלה לנקוט ביוזמה דומה לגירוש פליטים, אך כשלה.

קיברום טוולדה, מנהל קשרי קהילה

המוקד לפליטים ולמהגרים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

האיש המתאים להסברה הציונית

"יאיר נתניהו, בנו של ראש הממשלה בנימין נתניהו, נבחר כחבר הנהלה בהסתדרות הציונית. הוא צפוי לנהל את מחלקת ההסברה ולקבל תנאים של שר. יש עתיד וישראל ביתנו תמכו במינויו של יאיר נתניהו, כחלק מדיל, שבמסגרתו יש עתיד קיבלה את מחלקת כספים וראשות קרן קיימת למאיר כהן".

יהודה שלזינגר, "זואלה", 29.10

שכר של 1,400,000,000,000 דולר

"בחודש הבא תעלה בארה"ב להצבעה בקשתו של אילון מאסק מבעלי המניות של טסלה: לאשר לו חבילת שכר חסרת תקדים - שכר של עד 1.4 טריליון דולר, אם יצליח להביא את טסלה לשווי שוק של 8.5 טריליון דולר ולהפוך אותה לחברה הגדולה בעולם. ההצבעה על חבילת השכר תופסת תאוצה אדירה. בעלי מניות מכל העולם נערכים אליה, בתהליך שמאתגר כמעט כל מוסכמה קיימת בעולם התאגידים ובעולם ההשקעות בשווקים הפיננסיים".

ניצן כהן, "ישראל היום", 25.10

העתקות, שקרים ותעמולה ימנית

"גרוקיפדיה מבית אילון מאסק האלטרנטיבה לוויקיפדיה האנציקלופדיה המקוונת הפופולרית בעולם - עלתה לאוויר ואיך לומר - ה'השראה' שהיא שואבת מיריבתה עמוקה מהצפוי: ערכים רבים פשוט מועתקים מוויקיפדיה מילה במילה. אך, בגרוקיפדיה גם שקרים בוטים, כמו הטענה כי פורנוגרפיה החמירה את מגפת האידס, וכי הרשתות החברתיות מעלות את מספר הטונסג'נדרים בעולם. גם הערך העוסק בעבדות בארה"ב כולל קטע עם הצדקות 'אידיאולוגיות' רבות לעבדות. אין ערך 'נישואים חד-מיניים', אבל אחת ההצעות של האתר תחליף הייתה 'פורנוגרפיה הומוסקסואלית'. אם בערך 'שינויי אקלים' בוויקיפדיה מוזכר כי 'יש קונצנזוס מדעי כמעט מוחלט שהאקלים מתחמם ושהדבר נגרם עקב פעולות אנושיות, ואף גוף מדעי על מעמד לאומי או בינלאומי אינו חולק על השקפה זו', בערך המקביל של גרוקיפדיה נכתב כי 'המבקרים טוענים כי טענות על קונצנזוס מדעי על הסיבות המובילות לשינויי האקלים האחרונים, וזכות להסכמה מוגזמת עקב סיווג סלקטיבי בסקירות ספרות'. אגב, הערך 'אילון מאסק' בגרוקיפדיה מונה כ-11,000 מילים, וכולל יותר מ-300 הפניות לאתרים".

ישראל וולמן, "וויינט", 28.10

ארץ זבת דבש וחבל על החלב

"בזמן שהמדפים התרוקנו מחלב - נשפכו 8 מיליון ליטר לבויב בגלל דרישות הכשרות שאינן מאפשרות למחלבות לעבוד בשבתות וחגים".

עומר תמרי לאון, "דה מרקר", 15.10

החזרת החטופים אינה סיום המלחמה

להפסקת המלחמה עד לניצחון "מוחלט" ו"סופי" התייצב נגד התביעה לשחרור החטופים ולהפסקת המלחמה.

ארה"ב שותפה מלאה בהשמדה

גם על ניהול משברים בינלאומיים חלים חוקי הדרמה של התיאטרון והקולנוע. טראמפ אוהב ללהק ולשחק את התפקיד של Deus ex machina (האל מתוך המכונה), של האל היורד ממרומים ופותר באחת את סבך העלילה שבו הסתבכו ונתקעו בני התמותה.

באיראן ליהק טראמפ את דימוי ניהול המלחמה בהופעה יחידנית בומבסטית של יעף הפצצה של שני מפציצי B1 והשבה של מטס הפצצה ישראלי שהיה בדרכו לאיראן. כך מיצב טראמפ את ארה"ב כמובילת המבצע באיראן במינימום מעורבות ישירה. ארה"ב מימנה וציידה, ישראל ביצעה וטראמפ ניצח.

אותו היגיון משמש את טראמפ בניהול השבת החטופים. החזרת החטופים סיפקה לממשל טראמפ עילה נוחה להתערבות ישירה בשלב הסיום בעזה. כך לוחק מבצע החיסול הממוקד הישראלי בדוחה (הכוושה?) ובכלל מתקבל על הדעת שארה"ב לא ידעה עליו מראש?). בעקבותיו נאלץ נתניהו לבקש סליחה פומבית מהאמרי, וארה"ב נכנסה ישירות, באמצעות שלוחי-הנשיא, לניהול מהלכי החלפת החטופים, לניטור הפסקת האש ולפיקוח על כניסת אספקה לרצועה. כל זה באמצעות הקמה, תוך פרסום רב, של מפקדה קדמית אמריקנית בקרית-גת, כאילו מקודם לא היה תיאום צמוד בין המטכ"ל ופיקוד מרכז של ארה"ב. מפקדה דומה מוקמת עכשיו בדמשק לניטור פעולות ישראל בלבנון ובסוריה.

ארה"ב מימנה, ציידה, תמכה והשתתפה בכל המלחמות באזור. אי-אפשר לתאר את מה שקרה בעזה בלי הפצצות והכסף האמריקאיים, בלי ההגנה האיתנה על ישראל באו"ם, בהאג, באוניברסיטאות ונגד המחאה העולמית. כעת נוח יותר לארה"ב לצייר את עצמה כמשכינת שלום מאשר כמחרחרת מלחמה. אך ארה"ב אחראית למלחמה וחלה עליה אחריות מיוחדת להוביל לפתרון בר-קיימא. הסכמי אברהם הם כרגע רעיונות השלום היחידים על השולחן.

לא שמענו עדיין איך עוברים משלב החטופים לשלבים של פתרון מעמד החמאס, של הקמת מנגנון שלטוני אפקטיבי ומקובל ברצועה. לא שמענו תוכניות להתחלת שיקום הרצועה ולבנייתה מחדש. התוכניות הנסמכות על השקעות עתק מהאמירויות, מקאטר ומסעודיה הן חלק מפאזל מזרח-תיכוני חדש שחלקיו אחוזים זה בזה ולכן הוא מסובך, לא יציב, וספק אם יתגשם.

צריך היה להפסיק את המלחמה זה מכבר. לכן הפסקת המלחמה היא הכרח בל-יגונה. טוב שהחטופים והעצורים שבו, למצער, למשפחותיהם. אך המצב הוא א-סימטרי: לשבים בישראל יש מדינה ויש מי שייטפל בהם ובכאבם. לפלסטינים אין מדינה, אין בית, אין טריטוריה ואין אמצעים. פתרון שאלת עזה כרוך בפתרון בגדה ובפתרון בעיית הפליטים הפלסטיניים. לא בישראל ולא בארה"ב נראים כוחות המוכנים לפתור את השאלה הגדולה. מאז התבססות חמאס בעזה ב-2007 היו כבר 14 סבבי לוחמה-מבצעים ומלחמות. אין סיבה להניח שהחזרת החטופים כשלעצמה תסיים את המלחמה.

אבישי ארליך

הכליאה ההמונית של פלסטינים בידי ישראל והתפתחות החטיפה כאמצעי מיקוח במאבק הלאומי הן נושא אכזרי, עצוב וחשוב שצריך עוד לדבר בו ולהשוותו למקרי מאבק לאומי אחרים. הנרטיב הישראלי בדבר סאגת החטופים והסיפור הפלסטיני בדבר הגירוש, ההרס, הרעב והג'נוסייד מיקמו את עזה במשך שנתיים בראש סדר היום העולמי.

פעולותיה של ישראל בעזה מחקו חלק ניכר מהאשראי המוסרי-פוליטי שבו זכתה מדינת היהודים מהעולם בשל השואה. עזה, כמו וייטנאם, עיצבה את תודעתו והשקפת עולמו הפוליטית של דור צעיר בעולם לגבי ישראל והשאלה הפלסטינית. הדור הזה ישפיע במשך עשרות שנים על מעמד ישראל בעולם כמצורעת. הכיבוש, לא החטופים, היה עילת העילות של מלחמת 7.10, אך החטופים השפיעו מאוד על אכזריותה של המלחמה והתמשכותה.

המחאה ההמונית התחילה אחרי הבחירות האחרונות ולפני המלחמה. המחאה הייתה נגד ממשלת "הימין מלא" של נתניהו (רל"ב) ונגד המהפכה המשטרית, והנהיגו אותה פעילים ממפלגות אופוזיציה ציוניות-מהמרכז ימניה. עם פרוץ המלחמה נקלעה המחאה לסתירה פנימית: המומנטום המיליטנטי של המחאה קרא להחרפתה (הטייסים) אך המלחמה דרשה אחדות ("יחד ננצח"). ראשי האופוזיציה הציונית תמכו במלחמה וגיבו את הממשלה מבחוץ. המפגינים ברובם לחמו. בזמן המלחמה הוריד נתניהו, זמנית, הליוך במהפכה המשטרית.

השמאל העקבי השתתף במחאה מתחילתה אך בידל את עצמו בהמשך במסגרת "הגוש נגד הכיבוש". יש להודות שהאג'נדה של השמאל לא הייתה במרכז המחאה. שוליות מכלול הנושאים הפלסטיניים (פתרון מדיני, שוויון, הפשיעה במגזר) ודיכוי קשה המשטרה של מחאה ערבית בידי המשטרה השתקפו גם במידת ההשתתפות הנמוכה של האזרחים הערבים במחאה.

בכל עת ניתן היה להחזיר אותם

בחלק הראשון של המלחמה לא עמד נושא החטופים במרכז המאבק. הדאגה לגורל החטופים גברה עם התמשכות המלחמה, כשהמשפחות ורבים אחרים חשו שהחזרת החטופים והחללים, שתמיד הייתה אפשרית, מושהית והפכה בידי ממשלת סמוטריץ'-בן-גביר תואנה להמשך המלחמה.

אתוס הסולידריות-המיליטריסטית הישראלית "הרעות", עדיין מדמיין את ממשלה, הצבא והעם כמקשה אחת בשותפות גורל, למרות שהמציאות, תמיד, לא רק במלחמה זו, הייתה אחרת. יהודי ישראל ברובם עדיין מסכימים שעל הממשלה לעשות תמיד הכול למען הצלת כל אזרח יהודי. חלקם עדיין מאמינים שהממשלה אכן עושה זאת. ממשלת ה"ימין מלא" התנגדה להמשך המו"מ להחלפת שבויים וטענה שהם ישוחררו "רק בכוח". מאחורי הפקרת החטופים עמדו אינטרסים של נקמה, טיהור אתני והתנחלות יהודית בעזה. מחאת משפחות החטופים התגבשה בתנאים של מלחמת שולל.

בשלב המאוחר של המלחמה היו משפחות החטופים ללב המחאה. מאחר שאי אפשר היה להבטיח את החזרת החטופים בחיים בכוח, הפכה התביעה להחזירם תמורת הפסקת המלחמה עמדה שנוצר סביבה קונסנזוס רחב. החיבור בין שחרור החטופים והפסקת הלחימה איפשר גם לשמאל להצטרף למאבק המשפחות. המחנה הגזעני-משיחי שהתנגד

אושר עונש מוות לפלסטינים

החברה האנושית. הוא סותר את חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, שכן הוא מרוקן מתוכן את זכויות האדם החוקתיות לכבוד ולחיים. הוא גם מנוגד למשפט הבינלאומי ולחובותיה של ישראל כמעצמה הכובשת כלפי הפלסטינים תושבי השטחים הכבושים.

60 שנה ל"זו הדרך"

ועדת חקירה אז והיום

משפחות "מועצת אוקטובר" של קרובי ההרוגים במתקפת חמאס הרצחנית ב-7 באוקטובר נאמו בסוף השבוע האחרון בהפגנות ברחבי הארץ בדרישה להקמת ועדת חקירה ממלכתית. ליעד ברעם, שבנו נטע נפל בקרב במוצב נחל עוז, אמר: "אני קורא למנהיגי המדינה - קחו אחריות, השפילו מבטכם ובקשו מהעם הזה סליחה. ואם אתם לא רוצים לחקור ולבדוק, פנו את מקומכם מעל בימת ההיסטוריה ולכו בבושת פנים אל עתידכם".

דוברים רבים בהפגנות התייחסו גם לוועדת החקירה למלחמת יום הכיפורים הידועה בכינויה ועדת אגרנט, שהוקמה ב-21 בנובמבר 1973 כדי לחקור את נסיבות פריצתה. הוועדה הוקמה פחות מחודש לאחר הפסקת האש ובטרם שבו החיים למסלולם ובראשה ישב נשיא בית המשפט העליון, ד"ר שמעון אגרנט.

מעיון בגיליונות "זו הדרך" באותם ימים עולה תמונה מעט שונה ממה שכעת מצטיירת בדעת הקהל. אמנם הוועדה הוקמה בהתאם לחוק ועדות חקירה אבל "כל הנושאים אותם תחקור יהיו בגדר 'סובידיציה'". כלומר נאסר על כלי התקשורת לחוות דעה או לדווח על הליך משפטי תלוי ועומד לפני שנפסק הדין ובמקרה הזה עד לפרסום מסקנותיה. על פי "זו הדרך" מ-21 בנובמבר 1973, "על-ידי החלטה זו מנסה הממשלה להשקיט את הרוחות הסוערות בציבוריות הישראלית תוך הסחת הדעת מן הנושא העיקרי שאותו יש לחקור והוא המדיניות של הממשלה במשך שש השנים האחרונות אשר הביאה למלחמת אוקטובר 1973". כעבור שבוע ובעמודו הראשון הסביר "זו הדרך" מהן אותן רוחות סוערות בציבור: "הולכת וגוברת התסיסה בקרב הציבור נגד מדיניות הכיבוש והסיפוח של הממשלה המחבלת בשלום ואף במפלגת העבודה ובמערך החלה התארגנות לשכנע את ראש הממשלה גולדה מאיר לחידוש פני הממשלה".

עוד דווח ב"זו הדרך" כי ב"הארץ" פורסמה באותו שבוע מודעה גדולה "ובה נוסח העצומה ההמונית שיזמו חוגים ציבוריים שונים תחת הכותרת 'יוזמת שלום עכשיו'. בין החותמים אישים שונים ממפלגת העבודה, מפ"ם, אנשי אינטליגנציה והם קוראים לציבור הרחב להצטרף אליהם". בין היתר נכתב בעצומה: "בעקבות הפסקת האש נוצרה הזדמנות היסטורית להשגת שלום ובהיעדר שלום צפויות לנו מלחמות נוספות קשות ואכזריות יותר אף ממלחמת יום הכיפורים". עוד נאמר בעצומה: "השלום חשוב מאחזקת שטחים ועל ישראל להכיר בקיומו של העם הפלשתינאי וזכויותיו". לדברי "זו הדרך", "גם אם יש בסעיפי העצומה כמה הגדרות מעורפלות, כמו ביחס לשאלת העם הערבי הפלשתינאי, הרי יש לראות יוזמה זו כחיובית וכראויה לתמיכה".

מליאת הכנסת אישרה השבוע (10.11) בקריאה ראשונה את הצעת חוק העונשין "עונש מוות למחבלים", שיזמה הח"כית הכהניסטית לימור סון-הרמלך (עוצמה יהודית), אליה הוצמדו הצעותיהם של ח"כ נסים וטורי (הליכוד) ושל ח"כ עודד פורר (ישראל ביתנו). 39 חברי כנסת תמכו, 16 התנגדו, וההצעה הועברה לוועדה לביטחון לאומי להכנה לקריאה הבאה. מיד לאחר ההצבעה ניסה השר בן-גביר לחלק במליאה בקלאוות. הסדרנים מנעו את המהלך מאחר שמדובר בהתנהגות המנוגדת לתקנון.

בטרם נערכה ההצבעה התפתחו חילופי דברים קשים בין חברי סיעת חד"ש-תע"ל לחברי הכנסת של הימין הגזעני. לאחר שח"כ איימן עודה סיים את נאומו בדיון, התפתח עימות בינו לבין השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר. אנשי משמר הכנסת הצליחו להפריד בין השניים ולמנוע מהם להתעמת פיסית. "רצייתם לעשות טרנספר – ונכשלתם. לכן אתם במשבר אידיאולוגי ומשתגעים כמו שאתם משתגעים עכשיו. חבורה של חלשלושים. אתם תעופו, העם הפלסטיני יישאר, יסתיים הכיבוש הארור, ותקום מדינת פלסטין על אפכם ועל חמתכם", הדיש ח"כ עודה.

הצעת החוק מייחדת את עונש המוות לפלסטינים בלבד. לפי נוסח ההצעה, מי "שגרם בכוונה או באדישות למוותו של אזרח ישראל ממניע של גזענות או עוינות כלפי ציבור, ומתוך מטרה לפגוע במדינת ישראל ובתקומת העם היהודי בארצו – דינו מיתה". בבתי המשפט הצבאיים בגדה ניתן יהיה להטיל עונש מוות ברוב רגיל של שופטי המותב, ולא תתאפשר הקלה בעונש מוות שנגזר בגזר דין סופי. בדברי ההסבר נטען כי "מאסר עולם אינו מרתיע דיו, בין היתר בשל עסקות לשחרור אסירים ובשל חזרה לטרור לאחר שחרור". יצוין שעל פי הצעת החוק, בית דין צבאי בשטחים הכבושים רשאי אף הוא לפסוק עונש מוות – ללא אפשרות ערעור.

ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש-תע"ל) נימקה מעל בימת הכנסת את התנגדות הסיעה להצעת החוק: "אפס במוסריות. כך נראית מליאת הכנסת, כך נראים שרים וחברי כנסת שמתנהלים ככריונים: צעקות, השתקה, והסתה. בעוד הם דורשים עונש מוות, 75 אסירים מתו השנה בבתי הסוהר הישראליים, והם עוד מעזים לדבר במוסדות בינלאומיים על התנגדות לעינויים. אתם אפס במוסר, פשוט אפס".

לפני ההצבעה על חוק עונש מוות, אישרה ועדת החוקה של הכנסת את הצעת החוק "המאבק בטרור – עבירות הסתה" לקריאה שנייה ושלישית. חוק זה מרחיב את שליטת השר בן גביר במערכת האכיפה, ומוחק כמעט לגמרי את הפיקוח המשפטי על חקירות הסתה. ח"כ תומא-סלימאן שהתנגדה להצעת החוק הסבירה: "עוד לפני חוק זה התמונה מבהילה: על פי נתוני המשטרה, 96% מתיקי ההסתה נפתחו נגד ערבים ורק 4% נגד יהודים. תארו לעצמכם מה יקרה כשהחקירות ייפתחו ישירות בידי המשטרה, בלי אחריות. זה לא מאבק בטרור, זו מתקפה על חופש הביטוי ועל עצם הזכות של החברה הערבית לחשוב, למחות, ולהשמיע קול".

האגודה לזכויות האזרח הביעה התנגדות לעונש מוות "באופן גורף, יהא ההסדר אשר יהא – הן כאמצעי ענישה ובוודאי כאמצעי הרתעה. עונש מוות מנוגד לערכים הבסיסיים ביותר של זכויות האדם – קדושת החיים וכבוד האדם. הוא עומד בניגוד מוחלט לערכיה של מדינת ישראל ולעקרונות דמוקרטיים מהותיים, וחותר תחת יסודותיה המוסריים של

מלחמת קיום מול ההריסות בנגב

בנגב, אך הם גרים בסך הכל על 3% משטחו. מתוך 3% אלה, יותר ממחצית הן אדמות של כפרים לא מוכרים.

הנגב הוא רחב ידיים, יותר מחצי משטח המדינה, ויש בו מקום לכולם – יהודים וערבים. אפשר להסדיר את כל היישובים הקיימים ללא קושי, כי התושבים רוצים להוציא היתרים ולפעול לפי חוק. אך הרשויות מתעקשות להסתכל בנו מבעד למשקפת הביטחונית. המדיניות הקבועה של ממשלות ישראל היא "כמה שיותר בדואים על כמה שפחות אדמה".

המלחמה נגד הבדואים

מאז 7 באוקטובר אנחנו מתמודדים עם מצב קשה ואווירה גזענית חסרי-תקדים. אך המדיניות עצמה אינה חדשה: הפינוי של אום אלחיראן החל כבר ב-2019, וגם צווי הפינוי בבקיעה ובא-סר נחתמו לפני השבעת הממשלה הנוכחית. למעשה, התוכניות מהן אנו סובלים כעת אושרו ברובן עוד בימי ממשלת בנט-לפיד. אך הממשלה הנוכחית מבצעת את מדיניות ההריסה והגירוש בהתלהבות יוצאת דופן.

ההריסות משפיעות על דור שלם. לפני חודש הייתי בכפר א-סר וראיתי את כוחות המשטרה שבאו להרוס בתים של משפחת אל-עמראני. לרגע היה נדמה לי שהוציאו את כל הכוחות מרצועת עזה ושלחו אותם לא-סר. הרגשנו שהשוטרים באו לא רק כדי לבצע פקודות – הם באו חדורים תחושת נקם, באלימות ובקלות. איזה מסר זה מעביר לדור הבדואי הצעיר? כאשר ילד חוזר מבית הספר ומגלה שאין לו בית ושכל הספרים והמשחקים שלו קבורים תחת ההריסות – כיצד יגיב? זה דור שכל מה שהוא מכיר מהמדינה זה הרס ושוטרים אלימים.

המאבק של חד"ש בנגב

לחד"ש בנגב יש תפקיד מוביל במאבק העממי והפוליטי נגד ההריסות. חברי חד"ש נמנים עם ועדת ההיגוי של ערביי הנגב, ולוקחים חלק מרכזי בכל הפעולות נגד ההריסות שנעשות בשטח. בשנתיים וחצי האחרונות היה יוסף אל-עטאוונה חבר הכנסת הבולט ביותר במאבקים בנגב. גם לאחר סיום כהונתו בכנסת (פברואר 2018) הוא ממשיך לקיים ביקורי בית ולסייע לאנשים שפונים אליו.

תושבים שמקבלים צווי הריסה נוהגים לפנות גם לפעילי חד"ש כמו עו"ד שאחדה אבן ברי ועו"ד נאסר עטאוונה, שעובדים בהתנדבות למען תושבים שנעצרו כשהתנגדו להריסות הבתים. כאשר מחולקים צווי הריסה, פעילי חד"ש הם הראשונים להיות בשטח ולהתייצב לצד התושבים, ותמיד נמצאים בשטח בכל המאבקים. פעילי חד"ש לקחו על עצמם תפקיד מרכזי בארגון שלוש ההפגנות הגדולות נגד מדיניות ההריסות שהתקיימו בבאר שבע בשם ועדת ההיגוי.

אנו מסייעים ככל שאנו יכולים, אבל אי אפשר להבטיח הצלחה. הבעיה בנגב אינה בעיה של שירותים ותשתיות, כפי שפוליטיקאים מסוימים מנסים למכור לציבור. המציאות בנגב היא של מלחמה על הקיום. מערכה זו משפיעה לא רק על אנשי הנגב: אם נפסיד בה, ההשלכות יורגשו בקרב האוכלוסייה הערבית כולה. המאבק נגד הטיהור האתני בנגב הוא המאבק של הציבור הערבי כולו ושל הדמוקרטים היהודים.

עקאב עוואודה

רכז הפעילות של חד"ש בנגב,

תושב הכפר דריג'את

רשות מקרקעי ישראל הכריזה בשבוע שעבר (3.11) על המבצע "נץ הדרום 3". במסגרת המבצע חולקו מאות צווי הריסה לערבים-בדואים המתגוררים בכפרים לא מוכרים בנגב. לפקחי הרשות הצטרפו עשרות שוטרים, שגובו בהצהרות מתלהמות של השר לביטחון לאומי בן גביר.

הריסות בתים אינן תופעה חדשה בנגב. מאז קום המדינה, כל ממשלות ישראל ראו באוכלוסייה הערבית בנגב "סכנה ביטחונית" ולא אזרחים בעלי זכויות שראוי להידבר עמם ולהגיע להסכמות. אך תחת הממשלה הנוכחית, תדירות ההריסות והיקפן עולים כל הזמן. לא מדובר בסתם עוד הריסות בתים: בחודשים האחרונים הורסות הרשויות כפרים שלמים בנגב. הכפר אבו עסא בוואדי סעיר נהרס כולו. תושבי הכפר אלבקיעה קיבלו צווי פינוי ותושבי נדרשים לפנותו לחלוטין עד יוני 2026.

המבצע החדש הוא חלק ממהלך שלם שמן הראוי לכנותו בשמו: טיהור אתני. הממשלה רקמה תוכניות רבות לאוכלוסייה הערבית בנגב. "תוכנית שקלי" מבקשת לפנות את כל הכפרים הלא מוכרים ולרכז את כל אוכלוסייתם בארבעה יישובים מוכרים בסך הכל. תוכנית כביש 25 מעוניינת לפנות את כל הבדואים סביב הציר ולבנות חמישה יישובים יהודיים במקומם. אך כאשר הורסים כפר שלם ומפנים את תושביו כדי ליישב במקומם אוכלוסייה של בני עם אחר – איך אפשר לקרוא לזה בשם אחר מאשר טיהור אתני?

הרשויות מכנות את המבצע "נץ הדרום 3" – שם שנשמע כמו מבצע צבאי ומשקף את הכוונה האמתית של הממשלה: הכרזת מלחמה על האזרחים הערבים בנגב. באיזו עוד מדינה בעולם יש שר שבא לחלק בעצמו צווי הריסה ולהתגאות בהרס הבתים של אזרחים? הגענו למצב בלתי-נחפס בנגב.

הורסים ולא מסדירים

בכפר אבו עסא, לדוגמא, התגוררו יותר מ-50 משפחות – כמעט 400 איש. כאשר כפרם נהרס לא טרחה המדינה לספק להם חלופה כלשהי. הכפר נהרס לפני כשנה וחצי. כשביקרתי שם לפני כחודשיים ראיתי אנשים שגרים במכוניות. גם בכפר א-סר יש מאות משפחות שהרשויות הרסו את בתיהן מבלי לספק להן פתרונות חלופיים. תושבי הכפר ברובם גרים עכשיו במקלט של הבתים בשגב שלום, אצל שכנים או באוהלים – שגם אותם מגיעים פקחים והורסים. אותו דבר קרה באום אלחיראן וכך עלול להיות גם בבקיעה. האם זו המדינה שמתימרת להיות הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון?

אומרים לנו לפנות את אדמתנו, אבל לאן נלך? בנגב יש 130-140 אלף תושבים הגרים בכפרים לא מוכרים. אלה אנשים שנולדו בכפרים שלהם וגרים על אדמתם – הם לא פולשים ולא באו ממקום אחר. הם רוצים הסדרה, אך ההסדרה לא מתיישבת עם האינטרסים של הגזענים שבשלטון.

לפי תוכנית שקלי, כל הכפרים הלא מוכרים אמורים להתפנות לארבעה יישובים בדואיים, שממילא סובלים ממחסור בדיוור ובקרקעות. רהט סובלת ממצוקת הדיוור החריפה ביותר במדינה, ובביר הדאג' – לשם מיעדת התוכנית לפנות את כל התושבים הבדואים מציר 25 ומציר 40 – אין כלל תשתיות.

והנה נתון שחשוב מאוד להדגיש: לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הבדואים הם 37-38 אחוז מכלל האוכלוסייה

ח"כ אימן עודה ורון גרליץ בטיול משותף בערבה (צילום: דף הפייסבוק של גרליץ)

רון גרליץ בעצרת מחאת העם בכיכר חורב בחיפה דרך רבין היא שותפות יהודית-ערבית

האצבע ה-57, האצבע ה-58, האצבע ה-59, האצבע ה-60 והאצבע ה-61! ככה, בדיוק ככה, נראה אומץ פוליטי! בימים אלה דרדרה ממשלת הימין הקיצוני את ישראל לשפל במדיניות ניהול הסכסוך: בחיזוק הגורמים הפלסטיניים הקיצוניים ובהחלשת הגורמים הפלסטיניים המתונים. זו בדיוק המדיניות שהמיטה עלינו את טבח 7 באוקטובר ואת המלחמה האיומה. יש חוט מחבר בין התקופות. מוביל מסע ההסתה נגד רבין, נגד המהלך להסדר עם הפלסטינים ונגד השותפות הפוליטית עם הערבים היה מנהיג הליכוד, בנימין נתניהו. מאז ובמשך שלושה עשורים הוא מנהל מסע הסתה ודה-לגיטימציה לכוח הפוליטי של האזרחים הערבים ומהלך של מניעת הסדר מדיני.

גולן, לפיד, גנץ ואייזנקוט: או שאתם בצד של רבין, בצד החתירה לפתרון הסכסוך, או שאתם בצד של נתניהו, במהלך להכנסת הפלסטינים ולריסוק האפשרות להגיע לשלום – הגיע הזמן שתחליטו! האם אתם בצד של רבין, של בניית שותפות פוליטית עם האזרחים הערבים, או שאתם בצד של נתניהו, של הסתה ודה לגיטימציה לשותפות כזו? הגיע הזמן שתחליטו! אז ממה נפשכם? הציבור שלכם מעוניין בכך, ואתם יודעים שדרך רבין זו הדרך להביא שלום וביטחון לישראל, שזה הסיכוי להפסיק את האלימות ולהוביל לעתיד טוב לשני העמים!.

אז מכאן, ממחאת העם בחיפה, בעיר שמסמלת יותר מכל את היכולת של יהודים וערבים לחיות יחד, אני רוצה לקרוא למנהיגים של המחנה הדמוקרטי-ליברלי ללכת בדרכו של יצחק רבין: לחתור לשותפות פוליטית עם האזרחים הערבים ולכונן אחרי הבחירות ממשלה שתוביל אתנו להסדר אזורי ולסיום הסיכסוך הישראלי-פלסטיני. זה בדיוק מה שאנו מצפים מכם. זו גם הדרך היחידה להציל את מדינת ישראל.

רון גרליץ, 1.11

הערב, בפתח השבוע שבו אנו מציינים 30 שנים לרצח רבין, אני רוצה לייחד את דברי למורשתו. המורשת החשובה, המוכרת של רבין היא חתירה לפתרון הסיכסוך הישראלי-פלסטיני. הוא הבין שכדי להבטיח את ביטחון ישראל חייבים להכיר בלאומיות הפלסטינית ולחתור להסדר עם ההנהגה הפלסטינית. הוא לא האמין בניהול הסכסוך, לא נבהל ממתנגדי השלום בצד הישראלי והפלסטיני, וחתר לסיום הסכסוך.

וישנה מורשת נוספת של רבין. הוא הגיע להסכמות עם ההנהגה הפוליטית של האזרחים הערבים. אלה נכנסו לתוקף רב עוצמה עם החתימה על הסכמי אוסלו בספטמבר 1993. החל באותו רגע הוביל רבין ממשלה שנסמכה על קואליציה של 56 חברי כנסת ועל תמיכה מבחון של עוד חמשה חברי כנסת של חד"ש ושל מד"ע. זאת בהנהגתו של ח"כ תאופיק זייד, מנהיג חד"ש.

ולא רק שרבין ייסד שותפות פוליטית אמיצה עם הנציגים הפוליטיים של האזרחים הערבים, אלא שבהתבססו על אותה שותפות ועל תמיכתם בממשלתו, הוא הוביל את המהלכים הכי דרמטיים בתולדות ישראל: הכרה בלאומיות הפלסטינית; הסכם במסגרתו שבה המנהיגות הפלסטינית למולדת; יציאה מהערים הפלסטיניות ועוד. כל זה בהישענו על רוב של אזרחי ישראל, כפי שראוי בדמוקרטיה.

ולא סתם רוב. בימים אלה, בצל הסתת הימין נגד חברי הכנסת הערבים, אנחנו שומעים מכמה ממנהיגי המחנה הדמוקרטי-ליברלי שהם מוכנים לשותפות רק עם רע"ם, ורק אם "זה לא האצבע ה-61"! לכן חשוב כל כך להגיד שרבין סמך את ממשלתו על שתי המפלגות שייצגו את האזרחים הערבים ובראשן חד"ש, אשר תפיסתה החותרת לשותפות ושלוש לא השתנתה מאז ועד היום. ואני רוצה לומר לכם מה המשמעות של תמיכת המפלגות האלה בממשלת רבין: הם היו

תחנת הרכבת בנימינה, 24 בספטמבר 2024 (צילום מתוך דף הפייסבוק "נוסעי רכבת ישראל", סעיף 27 א')

האוצר רוצה להפריט שוב את הרכבת

זה עשורים נוהגות ממשלות ישראל להפריט את נכסי המדינה. בתחילת הדרך, ההפרטות נעשו בגלל "שהמדינה לא צריכה לנהל עסקים", אך עם השנים ההפרטה חדרה לשירותים הציבוריים כגון תעסוקה ("תוכנית ויסקונסין"), חינוך ("תוכנית דברת"), מפעלי הביוב והמים; הביטוח הלאומי ("מוקדי השירות"), רוב השירותים של משרד הרווחה, הדואר, התקשורת, החשמל והיד עוד נטויה.

לכל ההפרטות, בישראל ובעולם, שלוש תוצאות: פגיעה בעבודה המאורגנת על ידי ביטול הסכמים קיבוציים, פיטורי חברי ועדים או גיוס עובדים שמחוץ למסגרת ההסכם הקיבוצי; צמצום במספר העובדים, שכן חברה בבעלות פרטית מעוניינת להרוויח כמה שיותר ומבקשת למקסם רווחים על ידי פיטורי עובדים והעמקת הניצול של העובדים הנותרים; וכמובן, פגיעה בצרכנים ובאזרחים - צרכני שירותי הרכבת, מערכות הרווחה והבריאות ועוד.

במדינת ישראל קצב ההפרטה תלוי לא רק ברצון ממשלת הימין (הרי התוכניות מוכנות מזה שנים רבות - גם של הפרטת הרכבת) אלא ברצון העובדים, הצרכנים והאזרחים להגן על רכושם ומקום עבודתם. ככל שההתנגדות תגבר, כך תהליך ההפרטה יהיה קשה יותר. לצערנו, ההסתדרות נתנה יד לרוב ההפרטות, זאת בשל פחד מהתמודדות עם הממשלה המפריטה וקבוצות ההון, או בגלל שנטשה את יעודה כמגנה על האינטרסים של מעמד העובדים - ע"ע "פרשת השוחד של ארנון בר-דוד".

על מנת לנצח את ההפרטה בישראל יש להקים חזית רחבה של ארגוני עובדים, תנועות חברתיות וקורבנות ההפרטה - שבכוונה להציב חומה בצורה מול חמדנות בעלי ההון וממשלתם. אבל על חזית זו (שטרם הוקמה) מוטלת החובה להציב אלטרנטיבות לבעלות הפרטית הנצלנית ולבעלות הציבורית הכושלת. אלטרנטיבות המבוססות על בעלות ציבורית של אמצעי הייצור ושירותים ממשלתיים, תוך הבטחת ניהול העובדים והטלת פיקוח משותף של עובדים, צרכנים ונבחרים.

אך התנאי להקמת חזית אזורית נגד ההפרטה הוא שהתנועה החברתית הגדולה בישראל: ההסתדרות, תפסיק לתת יד לתהליך ההפרטה ההרסני ותעמוד בראש הנאבקים. סביר להניח שעם בר-דוד ודומיו - זה לא יקרה.

אפרים דויד

האוצר מתכנן (שוב) להפריט את הרכבת - כך נחשף במוצ"ש עם פרסום הטיוטה המלאה של חוק ההסדרים הנלווה להצעת התקציב. ההפרטה, המוצגת כ"ייעול השירות ברכבת ישראל", כוללת את הפעלת קווי הרכבת ואחזקת הרכבות, ותותיר את רכבת ישראל כאחראית על הפיקוח והתחזוקה.

זאת, בדומה להפרטת מערכת הרכבות בבריטניה תחת ראשת הממשלה השמרנית מרגרט תאצ'ר - מחלוצות המדיניות הקפיטליסטית הניאו-ליברלית בשנות ה-80 וה-90 - כחלק ממדיניות הפרטה רחבה יותר של חברות ממשלתיות. התהליך כלל הפרדה בין תשתיות, הפעלה ותחזוקה, והוביל לפיצול של חברת הרכבת הלאומית לשחקנים פרטיים שונים - תוך סבסוד כבד של בעלי ההון.

ההפרטה בבריטניה נחלה כישלון חרוץ. הסובסידיות לתאגידים הפכו כבדות יותר לעומת הוצאות ההפעלה בידי הממשלה; תאונות הרכבות גברו ומספר ההרוגים עלה, בין השאר בגלל הזנחת התשתיות ופיטורים המוניים. בעשור האחרון שבו בהדרגה הרכבות הבריטיות לידי המדינה.

ניסיון ראשון שנכשל

בשנת 2012 ניהלו עובדי הרכבת מאבק נחוש וממושך נגד תהליך ההפרטה ברכבת. אף שהצליחו לבלום אותו בחלקו, הושג הסכם שאיפשר הפרטה של שליש ממערך התחזוקה של קרונות הרכבת. שר התחבורה דאז, ישראל כ"ץ מהליכוד, הבטיח שנתיים לפני כן להפריט את תחזוקת הקרונות "כדי לשפר את השירות לנוסעי הרכבת". כן, זהו אותו ישראל כ"ץ שהחליט השבוע לסגור תחנת רדיו ציבורית, גל"צ, כדי לחזק את השידור הפרטי התומך בממשלת הימין.

שנה לאחר שהתחילה הפעלת תחזוקת הקרונות במיקור-חרך - באמצעות חברה רב-לאומית צרפתית בשם אלסטום, בעלות של 1.5 מיליארד שקל מכספי הציבור, פרסם מבקר המדינה דו"ח שקבע כי הפרטת התחזוקה כשלה בכל מדד אפשרי: בנוסף למספר התקלות שגדל והוביל ליותר ביטולי נסיעות, הוצאות הרכבת גדלו בעשרות מיליוני שקלים עקב תשלומים שונים לאלסטום ולחברות ייעוץ ומומחים.

ניתן לנצח את ההפרטה

יצוין שראשי ההסתדרות דאז, עופר עיני ואבי ניסנקורן, תמכו בהפרטה במקום לתמוך בוועד העובדים, פעלו לריסוק המאבק ואף הדיחו את יו"ר הוועד ושלושה חברי ועד נוספים.

למרות תזוזה ענקית בציבור לכיוון תמיכה בפלסטין בבחירות בהולנד שמר הימין על כוחו

ואז עלה וילדרס לשלטון. וילדרס הצליח למצב את עצמו בתור שמאל כלכלי וימין מדיני. ייטן לעומת זאת הוא ימין כלכלי ושמאל חברתי. הוא תומך בזכויות להט"ב, המתת חסד ולגליזציה של סמים.

"על רוב ייטן, המועמד המוביל להקמת ממשלה, לבחור בין שתי קואליציות אפשריות. האחת, עם הנוצרים הדמוקרטים (ימין רך) ומפלגת ימין נוספת, שתי מפלגות המתנגדות להכרה במדינה פלסטינית. השנייה - הקמת ממשלה עם איחוד מפלגת העבודה והירוקים ועם המפלגה הסוציאליסטית התומכות בהכרה במדינה פלסטינית ובסנקציות על ישראל".

נושא הדיור בראש סדר היום

נושא הדיור והעוני עמדו בראש סדר היום בבחירות בהולנד: "בהולנד ישנם מבנים ודירות ריקות רבים, כ-10,000 יחידות דיור אם לא יותר. השמאל מעוניין לשחרר את הנכסים הפרטיים ולאכלסם באנשים הזקוקים לדיור. החברה ההולנדית מבעבעת. זה לא כמו בישראל. המתחים בהולנד מבטאים מתחים בין מרכז לפרפריה ועל רקע דתי. לעיריות בהולנד הנשלטות בידי מפלגות ימין דתי נוצרי יהיה בעייתי להשלים עם ראש ממשלה להט"ב. הולנד נעשית בהדרגה גזענית יותר. שנאת הזרים מתפשטת. התקשורת מהדהדת את המסרים האלה. השיח מלכתחילה הוא שהגירה היא בעיה". גם ישראל ופלסטין היו על סדר היום ההולנדי: "בשנתיים האחרונות היחס לסכסוך הישראלי-פלסטיני השתנה לחלוטין. הלובי הישראלי פועל בקרב כל המפלגות בפרלמנט ההולנדי וכצפוי תומך בוילדרס. אך בקרב הציבורי בהולנד הייתה תזוזה ענקית למען פלסטין. מפלגות השמאל לא יכלו לעמוד מנגד. ייטן לא היה נבחר לראשות הממשלה אם הוא לא היה משתתף בהפגנת זכויות האדם שנערכה במאי האחרון בהאג". "פלסטין ועזה הם נושאים המגדירים את המחנות הפוליטיים בפוליטיקה ההולנדית כיום. מפלגות ימין רבות, ביניהן זו של וילדרס, מתקנאות בישראל. הן שואפות שזו תצליח לטוהר אתנית את עזה ואת הגדה המערבית כדי שהם יוכלו לעשות טיהור אתני בהולנד. יחד עם זאת, יש רצון בהולנד להעמיד לדין פושעי מלחמה ישראלים. אנשים למדו בשנתיים האחרונות על ההיסטוריה של הסכסוך הישראלי-ערבי והם יודעים מה זו נכבה. אני פעיל בארגונים יהודים ובקהילה יהודית אנטי-ציונית. פלסטינים רבים בהולנד הצביעו למפלגת השמאל DANK ו-BIJ1 - מפלגת המהגרים השמרנית. שתיהן בעד מדינה אחת. השנייה, נוסף לכך, בעד טורקיה וארדואן, לכן מהגרים כורדים מעדיפים להצביע ל-BIJ1".

אשר לעובדים, הסביר הפעיל: "העובדים ברובם מצביעים לימין. בזמן המלחמה בעזה, היה רצון בקרב העובדים להשבת למען פלסטין. אך הניסיון נחסם בבירוקרטיה של ארגוני העובדים. היו מקרים שהעובדים התייצבו למען פלסטין. לדוגמא: עובדי מוזיאון ברוטרדם שסירבו לקיים אירוע של הלובי הישראלי והמנכ"ל של המוזיאון הודיע בשל כך על התפטרותו. בהולנד ממשיכות לשלוט מפלגות מרכז והסטטוס קוו הוא ימני ולא לטובת העובדים".

רוב ייטן, מנהיג מפלגת המרכז, יאלץ לבחור להקים קואליציה עם הימין או עם השמאל (צילום: רשתות חברתיות)

בבחירות שנערכו בשבוע שעבר בהולנד נרשם מהפך פוליטי קטן: מפלגת המרכז D66 (דמוקרטים 66) בהובלת רוב ייטן, לשעבר סגן ראש הממשלה ושר האנרגיה, ומפלגת הימין הקיצוני של חירט וילדרס PVV זכו כל אחת ב-26 מושבים מתוך 150 המושבים בפרלמנט. ייטן בן ה-38 עקף את וילדרס בן ה-62 בכמה אלפי קולות בלבד. אם יצליח להקים ממשלה הוא יהיה ראש הממשלה הצעיר ביותר בתולדות הולנד.

ייטן הליברלי הוא לכאורה תמונת הראי של וילדרס הגזען שהבטיח ב-2024 לגרש למרוקו את כל המהגרים ממוצא מרוקאי המעורבים בפשיעה. וילדרס, בן דמותו ההולנדי של נשיא ארה"ב דונלד טראמפ ותומך נלהב של ישראל הדוגל במאבק "באסלאם הרדיקלי", זכה במרב הקולות בבחירות שנערכו ב-2023. ב-2024 הקים בקושי רב קואליציה שברירת שהחזקה מעמד שנה עד להתפטרותו של וילדרס ב-2025. ב-18 מאי צייץ ייטן ברשת X: "מה שקורה בעזה ובגדה המערבית מתריס נגד כל האנושות. עלינו, כחברה וכמנהיגים פוליטיים, להראות שלא נסתכל לצד השני".

השבוע שוחחה מערכת "זו הדרך" עם פעיל שמאל הולנדי-ישראלי על הבחירות בהולנד. בשיחה עמו הוא צינן את ההתלהבות ומדגיש כי הימין הקיצוני בהולנד ממשיך להתחזק: מפלגתו של וילדרס זכתה ב-26 מנדטים, מפלגת JA22 הימנית זכתה ב-9 מנדטים ומפלגת "הפורום למען הדמוקרטיה" הימנית קיצונית זכתה ב-7 מנדטים. מפלגות השמאל בפרלמנט ההולנדי: איחוד מפלגת העבודה והירוקים זכה ב-20 מנדטים (5 מנדטים יותר מהבחירות הקודמות) וראש המפלגה טימרנס הגיש את התפטרותו. מפלגת זכויות בעלי החיים ששברה שמאלה זכתה ב-3 מנדטים והמפלגה הסוציאליסטית זכתה גם כן ב-3 מנדטים.

סטטוס קוו ימני

הפעיל אמר לאחר הבחירות בהולנד: "ישנה אווירה של שינוי. D66 מעולם לא הקימה ממשלה. היה רצון לשינוי אחרי רוח"מ מארק רוטה שניהן שנים ארוכות ברציפות ללא שינוי

השחקנית נדיה מליטי בתפקיד פטימה בסרט "אחות קטנה" (צילום מסך)

פסטיבל הסרטים ערבה: שתי המלצות

הפרט להתנגד לכך ולקדם שינוי חברתי בכיוונים ראויים יותר. בספרו זה מציג מנוחין תאוריה על חובתו של הפרט לנקוט עמדה ולהשתתף באופן פעיל בחיים בחברה דמוקרטית, מתוך מחויבות לביקורת תמידית.

'אקורד סיום למלחמה' תוצג בת"א

אנסמבל תיאטרון אפריקאי יציג ביום שישי הקרוב (14.10) בשעה 12:30 את ההצגה "אקורד סיום למלחמה" מאת יאפא שוסטר ובבימויה בתיאטרון אלפא, רחוב בית אלפא 13, תל אביב.

ההצגה היא הפקה מקורית, העוסקת באפשרויות העומדות לרשותם של אנשי העם להתנגד לדיכוי מתמשך. התכנים יונקים מסיפור עם סודני ומן המציאות הישראלית כיום. את ההצגה מלווה מוסיקה מקורית של חברי להקת "דרימבויסודאן", ומשתתפים בה השחקנים עלמוורק איילה, אלעד קונפנינו, ראמי סלמאן ויאפא שוסטר.

עיצוב מוסיקה: נילי בלקינד, אהוד בנאי; עיצוב חלל ותלבושות - טלי יצחקי, תומר טולדנו; ועיצוב תאורה - מוחמד שאהין.

שבוע ע"ר / בעריכת לריסה מילר

אולי השארתי חלון פתוח / ליסה גרין

כנפיים רפרפו מעלי.
כיסיתי את ראשי בשמיכה,
והמשכתי לישון.
כשהתעוררתי,
הבית היה מלא חתולים שחורים
ונוצות. דפים צהובים
התעופפו בחדרים.

פסטיבל הסרטים ערבה הבינלאומי יפתח הערב (רביעי) ויחגוג את מהדורתו ה-14 בלב הערבה התיכונה. הפסטיבל מציג מבחר עשיר של סרטים ישראליים ובינלאומיים, בהם גם יצירות שיוקרנו לראשונה בישראל. ההקרנות יתקיימו כמדי שנה תחת כיפת השמיים במשך עשרה ימים, עד 22 בנובמבר. פתיחת הפסטיבל תוקדש ל"קרן קולנוע נגב המאוחדת" - הקרן החדשה שאיגדה תחתיה את קרן קולנוע דרום, קרן קולנוע נגב וקרן קולנוע ערבה ויוקרנו הסרטים הקצרים שהופקו בתמיכתה. עוד יוקרן באירוע הפתיחה סרטו החדש של אייל חלפון "ברנניג מן", שזכה בפרס הסרט הישראלי הטוב יותר בפסטיבל הסרטים הבינלאומי חיפה ומומלץ עד מאוד.

סרט נוסף המומלץ לצפייה הוא "האחות הקטנה". פטימה בת ה-17, הצעירה מבין שלוש אחיותיה, קרועה בין תשוקותיה ולבה לבין המסורת המשפחתית השמרנית. כשהיא מתחילה את לימודיה באוניברסיטה פריסאית, העולם שאליו השתוקקה נמצא ממש בקצות אצבעותיה. אבל תחילה עליה למצוא דרך לפייס בינו לבין המורשת, ולסמוך על עצמה שתמצא את הדרך הייחודית לה. הבימאית-שחקנית הפסיה הרזי הצרפתייה-טוניסאית מגישה דרמה עדינה ומורכבת על צעירה בלתי-נשכחת בגילומה של נדיה מליטי, שזכתה על הופעתה זו בפרס השחקנית הטובה ביותר בפסטיבל קאן.

לעין בתוכניה המלאה: <https://aravaff.co.il>

יוסי אבו

ספר חדש על אי-ציות אזרחי

השקות של ספרו החדש של ד"ר ישי מנוחין, "אי-ציות אזרחי כחובה דמוקרטית" (הוצאת ספרי נובמבר), יתקיימו הערב (רביעי) במרכז מוסאוא בחיפה (סנט לוקס 5); ביום חמישי, 27 בנובמבר, ב"גדה השמאלית" בתל-אביב (אחד העם 70); וביום שני, 1 בדצמבר, במזקקה בירושלים (שושן 3). כל האירועים יתקיימו בשעה 19:00 ובמסגרתם יוקרן סרטו של אורי ברבש "במצפון נקי - אלפא כפול".

בבסיס הספר עומדת התפיסה כי חברות בחברה דמוקרטית פירושה מחויבות ואחריות אישית לתקינות הדמוקרטית של פעולותיו של הפרט ושל פעולות החברה שאליה הוא משתייך. כשהחברה הישראלית פועלת באופן אנטי-דמוקרטי, חובה על

241 הרוגים מאז הפסקת האש

הדו"ח מצביע עוד על מחסור חמור בכוח אדם ובציוד רפואי: רק שמונה מומחים לתותבות גפיים נותרו פעילים בעזה, ורוב מתקני השיקום – יותר משני שלישים – נהרסו או חדלו לפעול במהלך הלחימה. הקרן החדשה תתמקד באספקת תותבות לילדים, בהפעלת מרכזי שיקום מקומיים ובבנייה מחדש של מערך השירותים הפסיכיים והנפשיים לנפגעי המלחמה. משרד הבריאות הודיע כי בחודשים הקרובים יתקיימו מפגשים מקצועיים לקביעת סדרי עדיפויות ולחלוקת תחומי אחריות, לצד המשך קמפיין בינלאומי לגיוס משאבים לצורך שיקום ארוך טווח של מערכת הבריאות בעזה.

בתוך כך, אחרי שנתיים של מלחמה שהרחיקה את ילדי עזה מבתי הספר, הם חוזרים כעת לכיתות מוקפים בהריסות ובמבנים מאולתרים. יותר מ-630 אלף תלמידים נותרו ללא גישה לחינוך מאז 7 באוקטובר 2023, נוסף לעשרות אלפים שהגיעו לגיל גן ולא יכלו להירשם. למרות המציאות הקשה, עלה בידי משרד החינוך לקיים את בחינות הבגרות לתלמידי עזה באופן מקוון, לאחר שנמנע מהם לגשת אליהן בזמן הלחימה. בנוסף, הוקמו בתי ספר וירטואליים ומסגרות למידה פרונטליות מוגבלות – צעד קטן בדרך להשבת הזכות הבסיסית של ילדי עזה ללמוד.

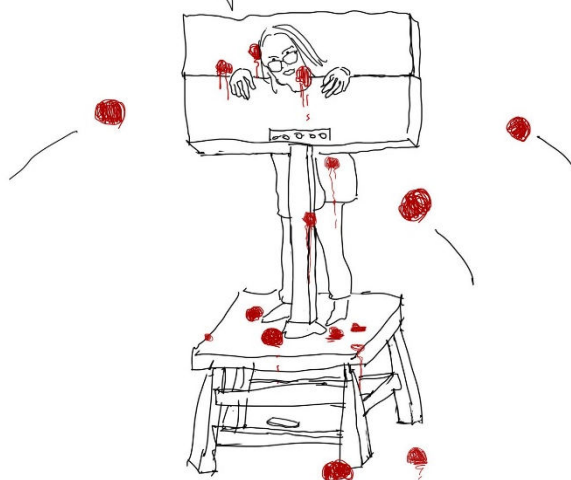
על פי נתוני משרד החינוך הפלסטיני, מאז תחילת המתקפה נהרסו כליל 179 בתי ספר ממלכתיים. ניזוקו קשה 118 מוסדות חינוך ממלכתיים וכן יותר ממאה בתי ספר של אונר"א. 20 מוסדות להשכלה גבוהה נפגעו קשות, ונהרסו מעל 63 מבני אוניברסיטאות. המשרד דיווח על יותר מ-18 אלף תלמידים שנהרגו וכ-26 אלף שנפצעו. 1,319 סטודנטים באוניברסיטאות נהרגו ו-2,809 נפצעו. בנוסף נהרגו 1,016 אנשי צוות הוראה ונפצעו יותר מ-4,600. שלושים בתי ספר, על תלמידיהם וצוותיהם, נמחקו כליל מהריסום החינוכי.

מערכת הבריאות ברצועת עזה הודיעה בראשון (9.11) כי מניין ההרוגים מאז תחילת המלחמה ב-7 באוקטובר 2023 עלה ל-69,169, רובם ילדים ונשים. על פי הנתונים, מספר הפצועים עומד כעת על 170,685. גורמי רפואה הדגישו כי עשרות גופות עדיין לכודות תחת ההריסות, וצוותי ההצלה מתקשים להגיע אליהן בשל התנאים בשטח. מאז כניסתה לתוקף של הפסקת האש ב-11 באוקטובר נרשמו 241 הרוגים ו-614 פצועים נוספים, והוצאו מההריסות 522 גופות. בנוסף, העבירה ישראל לרצועה 300 גופות, שמתוכן זוהו עד כה 89. משרד הבריאות הפלסטיני הודיע כמו-כן על הקמת קרן בינלאומית חדשה לשיקום קטועי גפיים ולכינונה מחדש של מערכת שירותי השיקום בעזה. המשרד מסר כי הקרן תלווה בקמפיין גיוס תרומות עולמי במטרה לבנות מחדש את המערכת ההרוסה ולאפשר תהליך החלמה ממושך ויציב.

על פי נתוני משרד הבריאות ודו"ח של ארגון הבריאות העולמי, רצועת עזה רושמת כיום את שיעור קטיעת הגפיים הגבוה בעולם ביחס לגודל האוכלוסייה, במיוחד בקרב ילדים. יותר מ-5,000 בני אדם איבדו גפיים במהלך מתקפת כוחות הכיבוש על הרצועה. על פי דו"ח משותף שפורסם לאחרונה, שירותי השיקום בעזה מצויים בקריסה מוחלטת בעקבות ההרס הנרחב של תשתיות הבריאות והעלייה הדרמטית במספר הפצועים. מתוך כ-170 אלף פצועי המלחמה, כרבע צפויים להזדקק לטיפול שיקומי ממושך. הדו"ח מציינ כי עזה הפכה מוקד עולמי של אסון הומניטרי ובריאותי חסר תקדים.

השבוע לפי איתי בנימיני

אבל הכשרתי השכם והערב

חד"ש תל-אביב

40 שנה למותו של אמיל תומא

בהשתתפות ד"ר ראודה מורקוס-מח'ול, ד"ר עבד כנאענה וח"כ לשעבר עיסאם מח'ול
יום רביעי, 19.11 | 19:30 | אחד העם 70, תל אביב

שותפות השלום ומגמה ירוקה

כנס סביבה תחת אש

יום חמישי, 4.12 | 18:00 | ת"א
מיקום יימסר לנרשמים מראש דרך שותפות השלום

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

